

MEGHÍVOTT ÜNNEPI PLENÁRIS ELŐADÓ A MTNE 19. FÓRUMÁN

KOSZTOLÁNYI GYÖRGY Széchenyi-díjas orvos, gyermekgyógyász, klinikai genetikus, a Pécsi Tudományegyetem professor emeritusa. Az ember genetikai állományának eltérései és a klinikai tünetek közti összefüggések elemzése nyomán lett 2001-ben az MTA tagja. Jelenleg az MTA élettudományi alelnöke.

Magyar Tudomány Napja Erdélyben 19. fórumán elhangzó plenáris előadása:

Kosztolányi György (akadémikus, alelnök, MTA, Budapest): A tudomány a COVID-19 okozta társadalmi sokk kezelésében

A SARS-Cov-2 vírus 2020. év eleji felbukkanását követően a vezető politikusok nyilatkozataiban korábban nem tapasztalt hangsúlyt kapott a tudomány. A jelentős zavarokat okozó járványhelyzetben gyakran hangzott el a döntéshozók részéről: majd a tudósok megmondják, mi a teendő. Mindig voltak rövid korszakok, amikor a tudomány kedvező társadalmi környezetre talált. A kérdés most az: vajon a Covid-járvány valóban fordulatot hozott a tudomány társadalmi megítélésében? Remélhető-e, hogy az egészségügy végre részesül a régóta hiányolt kiemelt társadalmi-politikai figyelemben?

A kutatók rendkívüli aktivitással fordultak a virológiai, immunológiai kórfolyamatok, az epidemiológiai történések, majd a gyógyszeres kezelés, vakcináció felé. Az év közepére a tudományos folyóiratok szerkesztőcsépei a kéziratok cunamijáról kezdtek beszélni. De a tudományos szaklapok mellett a politikai napi-, hetilapokban is megjelentek tudományos ismeretterjesztő cikkek. Vitathatatlanul megállapítható, hogy az elmúlt 6–8 hónapban a tudomány széles körű társadalmi figyelem, reménykedés központjába került.

A kutatások, felmérések adatai rendkívül fontos támpontokat jelentettek már eddig is a politikai döntéshozók számára a halálozás és a járvány gazdasági hatásait egyaránt minimalizáló, egymásnak ellentmondó intézkedések meghozatalában. Több elemzés azt valószínűsítette, hogy az egyes országok egészségpolitikája, népegészségügyi rendszereinek általános színvonala jelentős hatással van a morbiditásra, mortalitásra. Markánsan kirajzolódott, hogy egy járvány a mai globalizált világunkban az egészségügyi rendszer alulfinanszírozottságán, rosszul szervezettségén keresztül térdre kényszerítheti a gazdasági, pénzügyi, közlekedési, turisztikai, oktatási, mezőgazdasági és sok más egyéb szférát. A pandémia élesen rámutatott arra, hogy az országok társadalmi, politikai berendezkedésében az egészségügynek központi helyet kell elfoglalnia, hogy az egészségügy adaptációs készsége, az ellátórendszer infrastrukturális, az anyagi és személyi feltételek biztosítása világjárvány nélkül is prioritás kell legyen. Az egészségügyön túl a Covidra irányuló rendkívül intenzív tudományos aktivitás meggyőző érvként szolgál a kutatók, a független tudományos műhelyek társadalmi felelősségének, a tudomány társadalmi hasznosulásának alátámasztására is.